

הלכות מאכלות אסורות פרק יב

א. כיצד היא הנגיעה שאוסר בה הגוי היין הוא שיגע ביין עצמו, בין בידו בין בשאר אבריו שדרך לנסף בהן, וישכשך. אבל אם פשט ידו לחבית, ותפסו את ידו קדם שיוציאה, ולא ינידה, ופתחו החבית מלמטה עד שיצא היין וירד למטה מידו לא נאסר היין.

ב. וכן אם אחז כלי פתוח שליין, ושכשכו אף על פי שלא הגביה הכלי, ולא נגע ביין נאסר היין. נטל הכלי שליין, והגביהו ויצק היין אף על פי שלא שכשך נאסר, שהרי בא היין מכוחו. הגביה, ולא שכשך ולא נגע מתר.

ג. נכרי שהיה אויזו הכלי בקרקע, וישראל צק לתוכו יין היין מתר; ואם נדנד הגוי הכלי, נאסר היין. כלי סתום מתר הגוי לטלטלו ממקום למקום, ואף על פי שהיין מתנדנד: שאין זה דרך הנסוף. העביר נוד שליין ממקום למקום, והוא אויזו פי הנוד בידו בין שהיה הנוד מלא או חסר מתר, ואף על פי שהיין מתנדנד. העביר כלי חרס פתוח מלא יין, אסור שמא יגע בו; ואם היה חסר, מתר אלא אם כן שכשכו.

ד. גוי שנגע ביין, ולא נתפון לזה הרי היין מתר בהניה בלבד. כיצד כגון שנפל על נוד שליין, או שהושיט ידו לחבית על מנת שהיא שמן ונמצאת יין. בא היין מכוחו שלגוי בלא פונה הואיל ולא נגע ביין, הרי זה מתר בשתייה. כיצד: כגון שהגביה כלי שליין ויצק לכלי אחר, והוא מדמה שהוא שכר או שמן הרי זה מתר.

ה. נכנס הגוי לבית או לחנות לבקש יין, ופשט ידו כשהוא מחפש, ונגע ביין אסור: שהרי ליין נתפון, ואין זה נוגע בלא פונה.

ו. חבית שנסדקה לארקה, וקדם הגוי וחבקה כדי שלא יתפרדו החרסים הרי זה מתר בהניה; אבל אם נסדקה לרחבה, ותפס בסדק העליון כדי שלא יפל הרי זה מתר בשתייה, שהרי אין היין על כוחו שלגוי.

ז. גוי שנפל לבור שליין והעלוהו משם מת, או שמדד הבור שיש בו היין בקנה, או שהתיז את הזבוב והצרעה מעליו בקנה, או שהיה מטפח על פי החבית הרוחתת כדי שתנוח הרתיחה, או שנטל חבית וזרקה בחמתו לבור הרי זה מתר בהניה בלבד; ואם עלה הגוי חי, היין אסור בהניה.

ח. חבית שהיה נקב בצדה, ונשמט הפקק מן הנקב, והניח הגוי אצבעו במקום הנקב, כדי שלא יצא היין כל היין שמראש החבית עד הנקב, אסור; ושתחת הנקב, מתר בשתייה.

ט. מניקית כפופה שעושין אותה ממתכת או זכוכית וכיוצא בהן, שהניח ראשה לתוך היין שבחבית והראש האחר חוץ לחבית, ומצץ היין והתחיל היין לירד כדרך שעושין תמיד, ובא הגוי והניח אצבעו על פי המניקית ומנע היין מלירד נאסר כל היין שבחבית: שהכל היה יוצא ונגרר לולי ידו, ונמצא הכל כבא מכוחו.

י. המערה יין לתוך כלי שיש בו יין גויים נאסר כל היין שבכלי העליון, שהרי העמוד הנצוק מחבר בין היין שבכלי העליון

ובין היין שבכלי התחתון ; לפיכך המודד לגוי לתוך כלי שבידו
ינפץ נפיצה או יזרק זריקה, כדי שלא יהיה נצוּק חבור ויאסר
עליו מה שישאר בכלי העליון.

יא. משפך שמדד בו לנכרי אם יש בקצה המשפך עכבת יין
לא ימדד בו לישראל, עד שידיחנו וינגב ; ואם לא הדיח, הרי
זה אסור.

יב. כלי שיש לו כמין שני חטמין יוצאין ממנו, כמו הכלים
שנוטלין בהן לידים, שהיה מלא יין ביד ישראל, והיה ישראל
מוציץ ושותה מחטם זה והגוי מוצץ ושותה מחטם השני הרי
זה מתר. והוא שיקדים הישראלי ויפסק, ועדין הגוי שותה :
שמשפסק הגוי יחזור היין שישאר בחטם לכלי ויאסר כל מה
שישאר בו, שהרי בא היין מכוחו.

יג. גוי שמציץ היין מן החבית במניקית, אסר כל היין שבה
שכשיפסק, יחזור היין שעלה במניקית במציצתו, ויפל לחבית,
ויאסר הכל.

יד. נכרי שהיה מעביר עם ישראל כדי יין ממקום למקום,
והוא הולך אחריהן לשמרן אפלו הפליגו ממנו כדי מיל, הרי
אלו מתרות : שאימתו עליהן, ואומרין עתה יצא לפנינו ויראה
אותנו. ואם אמר להם, לכו ואני אבוא אחריכם אם נתעלמו
מענינו כדי שיפתחו פי הכד ויחזרו ויגיפו אותה ותגב, הרי
היין כלו אסור בשתייה ; ואם פחות מפאן, מתר.

טו. וכן המניח נכרי בחנותו אף על פי שהוא יוצא ונכנס כל
היום בלו, היין מתר ; ואם מודיעו שהוא מפליג, ושהה כדי
שיפתח ויגף ותגב היין אסור בשתייה. וכן המניח יינו בקרון
או בספינה עם הגויים, ונכנס לעיר לעשות צרכו ויצא היין
מתר ; ואם הודיען שהוא מפליג, ושהה כדי שיפתח ויגף ותגב
היין אסור בשתייה. וכל הדברים האלו, בחביות סתומות ; אבל
בפתוחות אפלו לא שהה מאחר שהודיען שהוא מפליג, היין
אסור.

טז. ישראל שהיה אוכל עם הגוי, והניח יין פתוח על השלחן
ויין פתוח על הדלפקי, ויצא שעל השלחן אסור, ושעל הדלפקי
מתר ; ואם אמר לו, מזג ושתה כל היין הפתוח שבבית אסור.

יז. היה שותה עם הנכרי, ושמע קול תפלה בבית הכנסת ויצא
אף היין הפתוח, מתר : שהנכרי אומר, עתה יזכר היין ויבוא
במהרה וימצא אותי נוגע ביינו ; ולפי זה אינו זז ממקומו, ואין
נאסר אלא מה שלפניו בלבד.

יח. נכרי וישראל שהיו דרין בחצר אחת, ויצאו שניהן בבהלה
לראות חתן או הספד, וחזר הגוי וסגר הפתח, ואחר כך בא
הישראלי הרי היין הפתוח שבבית הישראלי בהתרו : שלא סגר
הגוי אלא על דעת שכבר נכנס הישראלי לביתו, ולא נשאר
אדם בחוץ ; וכמדמה לו שהוא קדמו.

יט. יין של ישראל ושלגוי בבית אחד, והיו החביות פתוחות,
ונכנס הגוי לבית, ונעל הדלת בעדו נאסר כל היין. ואם יש
חלון בדלת, שמסתכל ממנו העומד אחורי הפתח ורואה כנגדו
כל החביות שכנגד החלון, מתרות ; ושמן הצדדין, אסורין :
שהרי מפחד מן הרואה אותו.

ב. וכן אם שאג ארי וכיוצא בו, וברח הגוי ונחבא בין החביות הפתוחות היין מתר: שהוא אומר שמא ישראל אחר נחבא כאן, והוא רואה אותי כשאגע.

כא. אוצר שליין שהיו חביותיו פתוחות, ויש לגוי חביות אחרות באותו הפנדק, ונמצא הגוי עומד בין חביות ישראל הפתוחות אם נבהל כשנמצא ונתפס עליו כגנב, הרי היין מתר בשתייה: שמפחדו ויראתו, אין לו פנאי לנסך. ואם לא נתפס כגנב אלא הרי הוא בוטח שם, היין אסור. ותינוק הנמצא בין החביות בין כך ובין כך, כל היין מתר.

כב. גדוד שנכנס למדינה, דרך שלום כל החביות הפתוחות שבחניות, אסורות; וסתומות, מתרות. ובשעת מלחמה, אם פשט הגדוד במדינה ועבר אלו ואלו מתרות, מפני שאין להן פנאי לנסך.

כג. גוי שנמצא עומד בצד הבור שליין אם יש לו מלוה על אותו היין, הרי זה אסור: מפני שלבו גס בו, שולח ידו ומנסך. ואם אין לו עליו מלוה, היין מתר בשתייה.

כד. זונה גויה במסבה של ישראל היין מתר, שאימתן עליה ולא תגע; אבל זונה ישראלית במסבת גויים יינה שלפניה בכליה אסור, מפני שהן נוגעין בו שלא מדעתה.

כה. גוי הנמצא בבית הגת אם יש שם לחלוחית יין כדי לכלל הכף, עד שתכלל הכף לכף שניה צריך להדיח כל בית הגת, וינגב; ואם לאו מדיח הגת בלבד, וזו הרחקה יתרה.

כו. חבית שצפה בנהר אם נמצאת כנגד עיר שרבה ישראל, מתרת בהניה; כנגד עיר שרבה גויים, אסורה.

כז. מקום שהיו רב מוכרי היין בו ישראל, ונמצאו בו פלים גדולים מלאים יין, והן פלים שדרך המוכרין לבדם לכנס בהן היין הרי אלו מתרין בהניה. חבית שפתחוה גנבים אם רב גנבי העיר ישראל, היין מתר בשתייה.